

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
The Study of Academic Affairs Management of Small Schools
under Nakhon Sawan Primary Educational
Service Area Office 2

ลลิตา ภัทรธาดาสิริ¹, ทินกร ชอัมพงษ์², เยาวเรศ ภัคจิตร์³
Lalita Phattharathadasiri¹, Thinnakorn Cha-umpong², Yaowares Pakdeejit³
Corresponding Author E-mail: lalita.nu@nsru.ac.th

Received: 2022-08-12; Revised: 2022-10-26; Accepted: 2022-11-29

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 191 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีค่าความเที่ยง 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการดำเนินงาน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ตามลำดับ โดยพบว่าด้านที่มีการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the problems of academic administration of small schools and 2) to compare the opinions of school administrators and teachers towards academic administration of small schools. The sample group comprised 191 people consisting of administrators and teacher of small school, using simple random sampling method. The research instrument was a questionnaire according to academic affairs management of small schools with a reliability coefficient of .97. The data were statistically analyzed by percentage, mean, and standard deviation, t-test independent, and analysis of variance (One-way ANOVA), and Scheffe's method. The study findings were as follows:

1. The level of academic affairs management of small schools overall were at a high level When considering each aspect it was found that the highest level of academic affairs management was the development of an school curriculum. The next to that was the development of an internal assurance system and education standard. The next to that was the education guidance and the lowest level of academic affairs management was the assessment and credit transfer.

2. The comparison of the level of opinions of administrators and teachers towards the academic affairs management of small schools found that different job position education level and work experience had not different opinions toward the academic affairs management of small schools not different in overall.

Keywords: Academic Affairs Management, Small Schools

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพและความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข และสมรรถนะที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาได้อย่างเสมอภาค พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาด้านสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดงานและการพัฒนาของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 1 - 2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัย ได้รับโอกาสทางการศึกษา เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ประชาชนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกโอกาสอย่างมีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาให้บรรลุตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ตอบสนองและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 76)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนงานด้านอื่นๆเป็นงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งงานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การวางแผน กำหนดนโยบาย จัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ไปจนถึงการวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของของสถานศึกษา (พนัส ดวงเอก. 2555: 9) งานวิชาการเป็นการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาตามหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเน้นในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของชุมชน สังคม การสร้างเครือข่าย โดยมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน (วิมล เดชะ. 2559: 18) งานวิชาการเป็นกระบวนการในการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (รุจิรี ภู่อารยะ. 2557: 19)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 145 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 1 - 120 คน จำนวน 81 โรงเรียน ซึ่งในปีที่ผ่านมา ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนในภาพรวมทุกรายวิชาต่ำกว่าระดับประเทศ ดังนี้ วิชาภาษาไทย คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 0.60 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 6.36 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 1.78 และวิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 1.48 และผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกรายวิชาต่ำกว่าระดับประเทศ ดังนี้ วิชาภาษาไทย คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 4.17 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 6.39 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 3.97 และวิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 1.94 และนอกจากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลงแล้วนั้น ยังพบปัญหาด้านวิชาการของโรงเรียนอยู่หลายด้าน เช่น ระบบของการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผลไม่ต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เข้าใจการพัฒนาตามสมรรถนะตามศักยภาพ การจัดสรรงบประมาณยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ โรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างในด้านบริบทสถานศึกษา ด้านงบประมาณ จำนวนครู ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา ครูโรงเรียนขนาดเล็กมีภาระงานมาก มีการรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนหลายรายวิชา และอาจต้องจัดการเรียนการสอนแบบหลายระดับชั้น ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้าน ICT ครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เข้าใจทักษะด้านการสื่อสารทางภาษา ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. 2564: 27)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานวิชาการ ในการเสริมสร้างงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมความหมายของนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านซึ่งได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้ศึกษาจะขอนำเสนอดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2556: 26) กล่าวว่า ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

จรรณี แก้วเอี่ยม (2557: 4) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรวิชาสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุน งานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

อมรรตน์ โพธิ์เพชร (2557: 34) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและถือเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและความรับผิดชอบ และต้องเป็นผู้นำทางวิชาการแก่คณะครูให้ความร่วมมือ ให้คำปรึกษาแนะนำ และคอยประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญงานวิชาการยังป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ และส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุข

อุทัย บุญประเสริฐ (2557: 40) กล่าวว่า งานวิชาการ คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานบริหารหลักสูตรให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดหมายของหลักสูตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร

ปริศนา สำเนียงแจ่ม (2558: 16) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศงานสอน การประเมินผลการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุข

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องด้วยเป็นหัวใจหลักของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ซึ่งได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการดำเนินงานวิชาการไว้ ซึ่งผู้ศึกษาจะขอนำเสนอ ดังนี้

สุชาติ ศิริสุวรรณ (2554: 15) ได้สรุป ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ การนำหลักงานวิชาการ คือหลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัด หลักความเป็นวิชาการ นำไปปฏิบัติเพื่อคุณภาพของเป้าหมายคือผู้เรียนเป็นหลัก ตลอดจนบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยเน้นการมีส่วนร่วมให้การส่งเสริมสนับสนุนและดูแลเอาใจด้วยความยุติธรรมและเสมอภาพ

ปรารณา ดันติกุลไพบูลย์ (2555: 33) ได้สรุป ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญตามขอบข่ายงานวิชาการเป็นอย่างดีอันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

จรรณี แก้วเอี่ยม (2557: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับไม่ว่า จะเป็นมหาวิทยาลัยหรือระดับสถานศึกษาการที่จะดูว่า สถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญงานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ บทบาทของผู้บริหารว่า จะเอาใจจริงเอาใจกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

หลักการของงานวิชาการ

หลักการของงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญในการพัฒนางานวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการของงานวิชาการดังนี้

ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2556: 11) กล่าวว่า หลักการของงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวกับงานด้านบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้งานด้านพัฒนาคุณภาพครู งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอน งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานการวัดและประเมินผลการเรียน

จิตติมา วรรณศรี (2557: 6 - 8) กล่าวว่า หลักการของงานวิชาการของสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.1 การวางแผนงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางและแนวทางดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของงานวิชาการ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ การจัดทำปฏิทินในการดำเนินงาน การจัดสรรและกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนด

1.2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติคุณลักษณะตามที่คาดหวัง ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ที่จำเป็น และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำหนดแนวทางจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. การปฏิบัติตามแผน (DO: D) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันได้แก่ การพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้

2.1 การจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ คู่มือ ชุดการสอน วัสดุทัศน คอมพิวเตอร์หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงการพัฒนา หรือการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร ซึ่งควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรม ผูกทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับเพื่อน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

3. การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล

3.1 การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม และช่วยเหลือ แนะนำส่งเสริมสนับสนุนให้ครู/บุคลากรในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบได้สำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นิเทศควรกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม ดำเนินการนิเทศ การปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

3.2 การวัดและประเมินผล เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอนเพื่อประกอบการตัดสินใจ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนาผู้เรียนอย่างไรบ้าง โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริงและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ โดยการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล หรือ

เครื่องมือวัดผลที่มีความสอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาและคุณลักษณะที่ต้องการวัด อาทิ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ แบบทดสอบ เป็นต้น

4. การปรับปรุง (Act: A) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุง พัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นหรือมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้ หรือนำข้อมูลสารสนเทศจากการวัด และประเมินผลการเรียนรู้มาใช้วิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ต่อไป

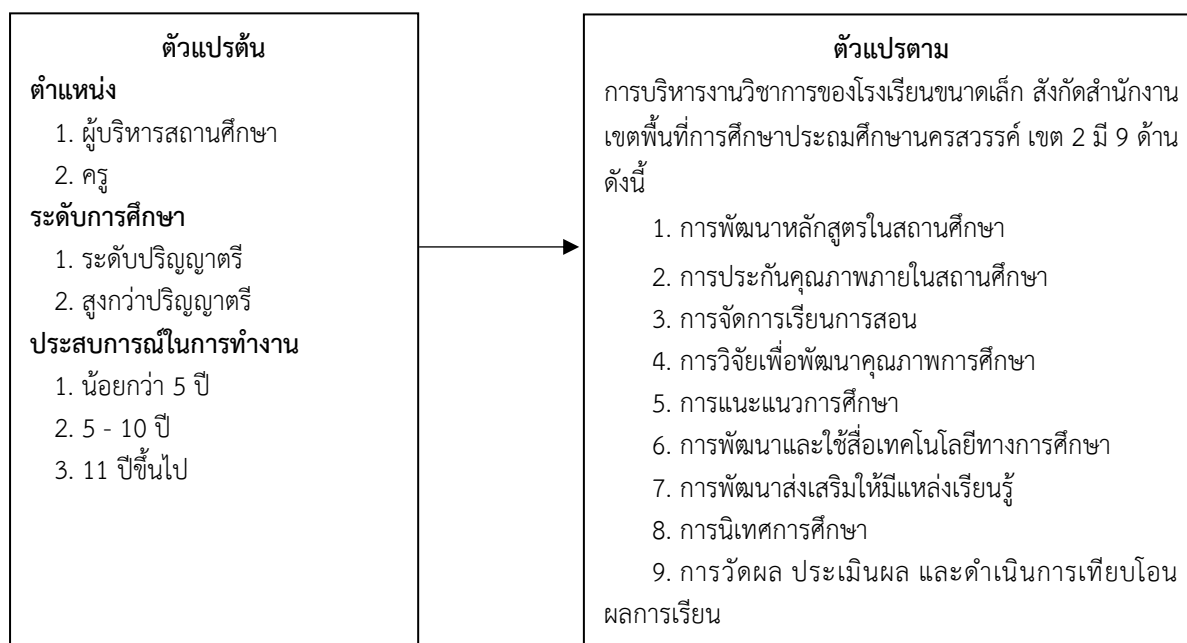
กระทรวงศึกษาธิการ (2561: 20) กล่าวว่า ได้กำหนดแนวทางงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินพัฒนาในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1) วางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนาทางกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำกรอบในการดำเนินงานตลอดจน ดูแล นิเทศ กำกับ และติดตาม

2) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักการของงานวิชาการ หมายถึง เป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมงานด้านวิชาการ การทำงานอย่างเป็นระบบ งานด้านวิชาการของสถานศึกษาที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน ครู จำนวน 290 คน รวม 371 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 191 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 คน ครู จำนวน 149 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามการศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยศึกษาใน 9 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการแนะแนวการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 9) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาดำเนินงานวิชาการ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรตามกรอบความคิด นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้

3.2 แบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้ศึกษาพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูทาง Google form ในระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ - 11 มีนาคม 2565

4.3 ผู้ศึกษาขอได้รับการตอบกลับของแบบสอบถามทาง Google form โดยได้รับการตอบกลับของแบบสอบถามกลับมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย หาค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

5.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน นำมาวิเคราะห์สถิติ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One-Way ANOVA) ด้วยสถิติ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe

ผลการวิจัย

1. การศึกษาในขั้นตอนการปฏิบัติงานสูงสุด 2 อันดับแรก และอันดับสุดท้ายของการดำเนินงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน คือ

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การนำหลักสูตรไปใช้ภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.65$) รองลงมา คือ วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.61$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุดคือ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.74$)

1.2 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ กำหนดมาตรฐานการศึกษาเป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.61$) รองลงมา คือ การพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.53$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.74$)

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.64$) รองลงมา คือ การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.70$) และข้อที่มีสภาพ การดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การวิเคราะห์หลักสูตรในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.67$)

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.49$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.64$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทาง วิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.64$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การวิจัยระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.76$)

1.5 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การจัดระบบงานและโครงสร้างงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ ชัดเจน ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.67$) รองลงมา คือ การพัฒนาระบบงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.70$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในการแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.72$)

1.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ กำหนดนโยบายการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และ เทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.58$) รองลงมา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการสอนและ

เทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.64$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.72$)

1.7 ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.62$) รองลงมา คือ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.58$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.76$)

1.8 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การวางแผนกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.62$) รองลงมา คือ การประสานความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.68$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.75$)

1.9 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานสูงที่สุด คือ การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.69$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.67$) และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ การพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.71$)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การศึกษากิจการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ภายในสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและมีเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา งบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนในการจัดกระบวนการกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดระบบงานโครงสร้างงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำหนดนโยบายการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการวางแผนกระบวนการนิเทศ การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชร ชันธสมบัติ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน และด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบ

หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศภายใน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีหลักสูตรสถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ภายในสถานศึกษา ผู้บริหารครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ชุมชนมีความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ทำให้การนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจึงเป็นเรื่องง่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐณิโกนต์ ทองโคตร, และวานิช ประเสริฐพร (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ประชุมชี้แจง และแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ก่อนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา พัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรนาถ มีศิลป์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรธิดา เตโชเม้ง (2560) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียน โดยเปลี่ยนบทบาทจากครูที่มีแต่บรรยายมาเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำ หรืออาจรวมกันเป็นคณะครู เพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ คำหาญ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการแนะแนวการศึกษา มีการจัดระบบงานและโครงสร้างงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาระบบงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำกับ ดูแล และสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกศล ประสงค์สุข (2558) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มีกำหนดนโยบายการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการเก็บ บำรุงรักษา และปรับปรุงสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ คำหาญ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกศล ประสงค์สุข (2558) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

8. ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนมากสภาพการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษา มีการวางแผนกระบวนการนิเทศ มีการประสานความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และมีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรธิดา เดโชเม้ง (2560) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

9. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนมากสภาพการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีการกำหนดนโยบายการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรนาท มีศิลป์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานทุกฝ่าย โดยให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่วนครูทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานของสถานศึกษา ใช้หลักการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจในระบบการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริธนา เมรัตน์ (2562) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความรู้และเข้าใจในหลักการของงานวิชาการ แนวความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วางแผน และการดำเนินงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพรัตน์ ศรีสกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารนอง พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้บริหาร และครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องรับผิดชอบงานหลาย ๆ อย่าง

ร่วมกัน ใช้หลักการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งต่างกันสามารถเข้าใจ การดำเนินงานวิชาการเหมือนกัน และแก้ไขปัญหาพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัชรระ ชันธสมบัติ (2553) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงาน โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน

1.2 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์การวิจัย ระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบและชัดเจน

1.5 ด้านการแนะแนวการศึกษา ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในการแนะแนวและระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้คำปรึกษากับนักเรียน และควรมีครูแนะแนวโดยตรง

1.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรมีการส่งเสริมการประเมินผลการใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.7 ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับ สาธารณชน เพื่อเกิดประโยชน์กับผู้สนใจได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และเกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

1.8 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบนิเทศภายใน สถานศึกษา เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายในสถานศึกษาและแนวทางการปรับปรุง พัฒนาระบบงานนิเทศให้เกิด ประสิทธิภาพ

1.9 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีคุณภาพ และวัดได้ตรงตามคุณภาพของ ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ทราบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบปัญหาหลักที่สุดในด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ส่วนมากพบ ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ภายในสถานศึกษา การจัดระบบงาน โครงสร้างงานแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงขอให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร.
- โกศล ประสงค์สุข. (2558). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. วิทยาลัยนครราชสีมา. 725 - 731. นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- จรูญ แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิตินา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2556). การบริหารงานวิชาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐธินันท์ ทองโคตร, และวณิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ, 10(37): 113 - 123.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2556). แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นพรัตน์ ศรีสกุล. (2557). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรารธนา ดันติกุลไพบูลย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปริศนา สำเนียงแจ่ม. (2558). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยไขว่จรรคุณภาพ. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พนัส ดวงเอก. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภัทรธิดา เดโชเม้ง. (2560). ศึกษาสภาพและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รุจิร ภูสาระ (2557). การบริหารวิชาการและการประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- วัชร ชันธสมบัติ. (2553). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 33(1): 57-65.
- วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสตูล. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศิริภา เมธรัตน์. (2562). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(1): 141 - 153.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2564ก). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2564 - 2567. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

- สุชาดา ศิริสุวรรณ. (2554). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระดับมัธยมศึกษา อำเภอเบตง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุนาท มีศิลป์. (2559). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์.
- อภิชาติ คำหาญ. (2564). การศึกษาสภาพการบริหารและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชธานี, 5(3): 648 – 659.
- อมรัตน์ โพธิ์เพชร. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.
ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.